

Jaarverslag 2018 van de Avifaunistische Kring Nederland (AKN)

1) Bestuurssamenstelling 2018

Voorzitter: Drs. J. F. (Frank) de Miranda
Secretaris: Dr. C. M. (Martin) Lok
Penningmeester: C. J. G. (Kees) Scharringa

2) Ledental en netwerk

Op 31-12-2018 stonden er 36 leden ingeschreven. Het netwerk van personen die persoonlijk of vanuit andere organisaties een rol hebben in de activiteiten van de AKN omvat inclusief de leden een kleine 100 personen. De AKN ontwikkelt zich hierdoor tot een echte netwerkorganisatie.

3) Ledenadministratie

Aanmeldingen, adreswijzigingen en opzeggingen bij voorkeur per email sturen naar AKNNOU@hotmail.com of anders per brief naar de secretaris: C.M. Lok, Vliegenvangerlaan 12, 2566RN, Den Haag.

4) Contributie

De contributie voor 2018 was 17 Euro per jaar en wordt voor 2019 niet verhoogd.

5) Missie

Zie Jaarverslag 2016

6) Ledenwerving

Voor naamsbekendheid en ledenwerving hebben we zowel voor de Werkgroep Ornithologisch Erfgoed (WOE) als voor het project Georgië een advertentie geplaatst in het septembernummer van Natura. De advertentie voor de WOE werd in december herhaald.

7) Algemene Ledenvergadering (ALV) 2018

Jelle van Dijk heeft nu voor het zesde achtereenvolgende jaar bemiddeld dat de AKN de ALV kan houden in het Jan Verwey Natuurcentrum van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk. Wij zijn hem en de vereniging daar heel dankbaar voor.

8) De Werkgroep Ornithologisch Erfgoed

Algemeen:

Na drie jaar voorbereiding is er aansluiting bereikt van de WOE op het landelijke project ATHENA. Dat project beoogt voor Nederland alle historische informatie op het gebied van natuur te ontsluiten. De operationele verantwoordelijkheid ligt bij de Universiteit Utrecht: Prof. Jan Luiten van Zanden en Thomas Goethem. Voor het vogelkundige gedeelte is

voorzien in een aparte “satelliet website” wat betekent dat de gebruikersinterface technisch wordt afgestemd op onze wens om via verschillende invalshoeken informatie over de beschikbaarheid van archieven te verkrijgen: (1) archiefvormer, (2) gebied, (3) archiefinstelling en (4) vogelsoort. De contents van de satelliet website worden beheerd door de WOE.

Dit betekent allereerst dat het resultaat van ons werk uit de periode 2013 tot heden, dat wil zeggen onze bemoeienis met ruim meer dan 100 archieven, ingebracht gaat worden in de satelliet website WOE van ATHENA. Daarnaast zullen links naar (de websites) van archiefinstellingen en anderen worden ingebracht evenals verwijzingen naar publicaties. Er is voorzien in een algemene pagina met informatie over de AKN en WOE. Vanaf de novembersessie van de WOE zullen we gezamenlijk dit wordingsproces ingaan. Samen betekent dat Thomas Goethem deelneemt in onze sessie bij VBN.

Specifieke zaken:

- In 2018 zijn er vier sessies van de WOE gehouden bij VBN. De gastvrijheid van VBN stellen we zeer op prijs.
- Henriëtte Huijgens en Karien Lahaise (Naturalis BC) zijn ons “geweten” over werkwijze en aanpak; zij hebben bijgedragen om de interne documentatie hierover te actualiseren;
- Ed Veling vervult de rol van secretaris en Dropbox beheerder nauwgezet; bovendien heeft hij het NOU/CNV archief op orde gebracht;
- Henriëtte Huijgens werkt mede namens de WOE ook dit jaar een dag per week bij het Nederlands Fotomuseum. Zij krijgt daar ook medewerking om de link van NFM in ATHENA voor te bereiden;
- Wim Ruitenbeek vervult onder leiding van Arend van Dijk een meerjarige klus voor digitalisering van het kaartsysteem van Sjoerd Braaksma; mogelijk een voorbeeldproject;
- De WOE heeft regionaal verschillende agendaleden. Onze verbinding met ATHENA is een stimulans om hun rol explicieter in te vullen

9) Ornithologisch Erfgoed (voormalige) Overzeese Gebiedsdelen (OEVOG)

Overzicht werkzaamheden 2018:

Indonesië: Geluidsopnamen J.H. Becking. Deze zijn inmiddels gedigitaliseerd door Bas van Balen. Bas heeft ook geluidsopnamen deels afgeluisterd en gecatalogiseerd. Voor een uitgebreidere beschrijving van de opnamen moeten de dagboeken van Becking worden geraadpleegd. Dit monnikenwerk kan mogelijk deels door studenten worden gedaan. Bas heeft hierover contact met de Universiteit van Nijmegen. Probleem is echter dat deze dagboeken zich in de bibliotheek van Naturalis bevinden en deze is minimaal tot medio 2019 gesloten.

Vogeldagboeken van W.A. Hekking zijn overgedragen aan de werkgroep OEVOG. Naast materiaal uit Frans Guyana vooral materiaal uit Java en Bali (1977) en Sumatra (1979). Dit moet nog bestudeerd worden.

Suriname: Arie Spaans heeft contact opgenomen met de Universiteit van Suriname om na te gaan of men belangstelling heeft voor de collectie overdrukken en fotokopieën van J.H. Ribot. Deze collectie was een belangrijke basis voor de 'Field Guide tot the Birds of Suriname'.

10) Project Georgië

Betreft AKN, Batumi Raptor Count (BRC) en de stichting DuGOF

Zo'n 25% van alle vaatplanten in het Caucasu gebied is endemisch evenals 14% van het aantal gewervelde dieren. Daarmee heeft dit gebied het hoogste percentage endemisme in de gematigde zone en is het één van de "biodiversity hotspots" in de wereld. Bovendien zijn de (hoge) bergen in het Caucasu gebied te typeren als "weinig door mensen aangetast" maar tevens "weinig bekend". Voor onderzoekers en beschermers een uitdaging. Dit besef versterkt ons in de ambitie om Georgische organisaties waar mogelijk te ondersteunen. Maar het politieke klimaat is niet stabiel en op lokaal niveau is er zowel bij overheidsorganisaties als ngo's een enorm gebrek aan geld.

Er zijn voor ons in 2018 successen en tegenvallers:

Successen:

- a. Het NLBIF project dat door de stichting DuGOF (<http://www.dugof.nl>) in 2017 is gestart, heeft een prachtig **artikel van Wouter Vansteelant** e.a. opgeleverd over de resultaten van 10 jaar roofvogelmonitoring door BRC. De projectsubsidie heeft bijgedragen aan de **financiering van deze tellingen** in 2017 en 2018. Tenslotte is de totale dataset ingebracht in het GBIF/bestand. De basis is hiermee gelegd voor een meer langdurige relatie met NLBIF. De samenwerking met BRC in DuGOF verband ervaren we als een positieve vorm van krachtenbundeling.
- b. In samenwerking met SABUKO is vanaf 2 april een tweede **10-daagse telling van vogels in de Chorokhi Delta** op ons initiatief vanuit DuGOF gefinancierd en een succes geworden. Overigens met dank aan Fred van Olphen die namens de stichting Aurora Borealis hierin heeft bijgedragen.
- c. De website van DuGOF is nog in ontwikkeling. Dank aan Paul Rutten die hiervoor het nodige werk verzet.

Tegenvallers:

- a. Overleg met onze contactpersoon van het Ministerie in Tbilisi heeft (nog) niet geleid tot initiatieven en medefinanciering van de zijde van het ministerie. Wellicht ook een afwachtende houding in verband met de presidentsverkiezing afgelopen november.

- b. Pogingen om financiële steun te krijgen van het Nederlands bedrijfsleven, zijn niet gelukt. Daardoor is het projectinitiatief samen met Eric van Ommen ook niet in 2019 uit te voeren.

Dit betekent dat het vinden van een duurzame financiële structuur de komende tijd prioriteit heeft. Als dat lukt, is er een basis om onze oorspronkelijke plannen uit 2015 en 2017 door te zetten (zie website DuGOF onder publicaties).

11) Excursieprogramma

Op 26 mei werd een mooie excursie gehouden naar de Biesbosch, onder leiding van Jacques van der Neut (SBB). Totaal 19 leden en introducés namen deel. We bezochten eerst in de Nieuwe Biesbosch de Noordwaard, Ganzenwei, Muggenwaard en het doorstroomgebied. Vervolgens in de Oude Biesbosch een boottocht van 1,5 uur. **Zie het verslag van Martin Lok d.d. 29 mei jl.**

De discussies met Jacques van der Neut gaven een goed inzicht in de huidige grote avifaunistische betekenis van de Biesbosch als geheel.

12) Algemene Ledenvergadering

Deze vond plaats op 4 november op het inmiddels vertrouwde adres Jan Verwey centrum te Noordwijk, met dank aan Jelle van Dijk voor de bemiddeling en de organisatie ter plaatse. Er waren 13 deelnemers inclusief de twee sprekers.

a) Paul van Els (Sovon): "Systematiek van Neotropische graslandvogels".

De laatste jaren is er relatief veel aandacht geweest voor de systematiek van de vogels van het Amazonewoud en van de Andes, respectievelijk de meest soortenrijke laag- en hooglanden ter wereld. Hoewel in deze twee gebieden nog steeds veel te leren is, zijn Neotropische graslandvogels bijna geheel aan de aandacht ontsnapt. Paul heeft zich bij zijn promotieonderzoek aan de University of Louisiana gericht op soortvorming en biogeografie van Zuid-Amerikaanse piepers (Anthus) en een selecte groep andere graslandsoorten. Hij geeft een overzicht van de revisie van de systematiek van Neotropische piepers en de verschillende bewijsvormen die hiervoor zijn gebruikt. Daarbij geeft hij aan waar nog vragen zijn omtrent de systematiek van de piepers van de Oude Wereld. Daarnaast toont hij aan dat de meeste laaglandsoorten twee genetische groepen hebben; een ten noorden en een ten zuiden van de Amazonerivier, maar dat biogeografische patronen en divergentietijden tussen de groepen sterk variabel zijn. Dit betekent dat de ontwikkeling van het Zuid-Amerikaanse landschap niet de enige factor van belang is voor de evolutie van Zuid-Amerikaanse graslandvogels.

b) Kees Scharringa: "Endemen van Noordoost Brazilië".

Kees hield een lezing met foto's over een tocht van ruim 5.000 km door Noordoost Brazilië van Fortaleza naar Salvador op zoek naar endemen. Samen met Wim ten Have, Harvey van Diek en Erik van Winden bezocht hij naast droge gebieden ook de laatste restanten van het Mata Atlantica.